

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของประเด็นปัญหาในการศึกษา

รายงานสำรวจธุรกิจการให้บริการทางเพศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือ ILO เมื่อปี 2540 พบว่า รายได้รวมจากการค้าประเวณีประมาณปีละ 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และ โสเภณีไทยส่งเงินกลับไปชนบทปีละ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไทยรัฐฉบับวันพุธที่ 2 กันยายน 2541) แม้ว่าตัวเลขดังกล่าวถูกตั้งคำถามว่าแม่นยำเพียงใด เพราะยังมีธุรกิจการค้าประเวณีอีก หลากหลายรูปแบบที่ดำเนินไปอย่างแอบแฝง แต่นั่นไม่ใช่ประเด็นสำคัญเท่ากับว่า ข้อมูลเชิง ปริมาณดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของอุตสาหกรรมบริการทางเพศที่มืองค์ประกอบ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องมากมาย และกลุ่มคนที่ถูกพาดพิงถึงในเชิงลบตลอดเวลาของการหยิบยก สถานการณ์ทางสังคมดังกล่าวคือผู้หญิงที่ทำหน้าที่ขายบริการทางเพศ

การสร้างภาพความเป็นหญิงโสเภณีเกิดขึ้นผ่านการให้ความหมายในหลากหลายมุมมอง เช่น มุมมองทางด้านศีลธรรม การเขียนทางกฎหมาย จนกระทั่งถึงการใช้อำนาจของความรู้สมัย ใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยที่โรคเอดส์แพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็ว ผู้หญิงบริการถูกสถาปนา จากวงการแพทย์ดังเช่นที่ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี กล่าวไว้ว่า “หญิงโสเภณีเป็นกลุ่ม ที่ให้ปุ๋ยอันอุดมแก่การขยายพันธุ์ของเอดส์ในประเทศไทย” (แพทย์สภาสาร, 2534: 22 อ้างจาก นิตยา, 2538: 3)

เหล่านี้ล้วนสร้างภาพโสเภณีในเชิงลบ ทั้งที่เป็นการดูถูกเหยียดหยาม การกีดกันออกจาก กลุ่ม และการประทับตราจากสังคมทั่วไป น้ำเสียงในลักษณะนี้ปรากฏสู่สาธารณะปะปนกับการ มองโสเภณีในฐานะของกลุ่มคนที่ต้องได้รับการช่วยเหลือให้พ้นจากสภาพดังกล่าว ด้วยเงื่อนไขเหล่านี้มีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้พวกเขาไม่กล้าเปล่งเสียงในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่มีศักดิ์ศรี เทียบเคียงกับคนทั่วไป ในขณะที่เดียวกันเสียงของพวกเขาก็ไม่ได้รับความสนใจในการรับฟังอย่าง แท้จริง สถานการณ์เหล่านี้มีส่วนอย่างสำคัญในการเบียดขับให้โสเภณีกลายเป็นบุคคลชายขอบ ของความเป็นหญิง

¹ ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2543 สื่อมวลชนจำนวนหนึ่งลงข่าวว่า นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย แถลงต่อรัฐ สภาเดือนชาวมาเลเซียไม่ให้ไปเที่ยวโสเภณีไทยในอ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เพราะเป็นแหล่งแพร่เชื้อเอดส์ หลังจากนั้น มีชาวตอบโต้จากฝ่ายไทยอย่างไม่เป็นทางการยืนยัน ‘ความสะอาด’ ของผู้หญิงทั้งในแง่ของสถานภาพและ สาธารณสุข (หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันจันทร์ที่ 29 พฤษภาคม 2543)

ที่ผ่านมาได้มีความพยายามศึกษาและทำความเข้าใจถึงสาเหตุที่พวกเธอประพฤติปฏิบัติ นอกกฎเกณฑ์ของสังคม งานส่วนหนึ่งอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวผ่านมุมมองทางโครงสร้าง โดยเสนอว่า การค้าประเวณีเป็นผลพวงจากการพัฒนาประเทศที่ผิดแนวทางทำให้ชุมชนชนบทล่มสลาย (ยศ, 2535) และการขายบริการทางเพศเป็นหนทางดำรงอยู่ของครอบครัวที่ยากจนในชนบท และยังเป็นแหล่งรายได้สำคัญให้กับภาคการค้าระหว่างประเทศ โดยมีลูกสาวเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญซึ่งถูกขูดรีดมูลค่าส่วนเกินไปหล่อเลี้ยงการเติบโตของเมือง (Pasuk, 1982) นอกจากนี้ยังมีงานที่เพิ่มเติมมุมมองในโครงสร้างความสัมพันธ์หญิงชาย โดยเสนอว่า การเติบโตของโสเภณีเป็นเครื่องแสดงถึงความตกต่ำทางฐานะของผู้หญิงไทย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการที่สังคมปิดโอกาสและเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในหน้าที่การงาน (ศิริพร, 2527)

งานศึกษาอีกจำนวนหนึ่งได้พยายามมองจากจุดยืนของผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกศึกษา งานเหล่านี้มีค่อนข้างจำกัด ได้แก่ งานของศุภนิมาน นฤมล (2530) ที่อธิบายถึงการขัดเกลาในเชิงวิชาชีพของหมอนวด ซึ่งมีกระบวนการที่ทำให้ผู้หญิงยอมรับการขายบริการทางเพศ และเสนอว่า การกระทำตัวเป็นแม่และลูกสาวที่ดีโดยการส่งเสียเงินทองให้ครอบครัวทำให้ผู้หญิงที่ขายบริการอยู่ในสังคมท่ามกลางการถูกประณามได้ นอกจากนี้ยังได้มีการอธิบายถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางภาคเหนือที่คาดหวังบทบาทของลูกสาวในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดของครอบครัว ซึ่งภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเงินตราและการบริโภคนิยมทำให้การค้าประเวณีเป็นทางเลือกที่ถูกบังคับสำหรับชุมชน ดังนั้นชุมชนจึงไม่ได้ให้ความหมายต่ออาชีพการค้าประเวณีไปในทางที่รังเกียจ แต่สิ่งที่ชุมชนรังเกียจก็คือการนำลักษณะความประพฤติในเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมมาแสดงให้เห็นในชุมชน (นิวัตร, 2540) การตั้งคำถามหลัก ๆ ของงานศึกษาที่ผ่านมาได้พยายามตอบปัญหาสำคัญในด้านที่เป็นสาเหตุ (cause) และพยายามอธิบายเหตุผล (reason) ของผู้หญิงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับบริการทางเพศ

สำหรับงานศึกษาครั้งนี้ไม่ได้มองว่า ผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือผิดปกติ เนื่องจากการมองปรากฏการณ์ของผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์เพื่อการค้าว่าเป็นปัญหาในสังคมก็ดี หรือการมองว่า พวกเธอเป็นเพียงเหยื่อที่ยอมจำนนต่อภาวะการเป็นโสเภณีอย่างสงบบราบคาบก็ดีนั้น เป็นการมองที่พวกเธอไม่ได้เป็นผู้กระทำทางสังคม (social actors) กล่าวคือ เป็นการตัดสินการกระทำของผู้หญิงโดยปราศจากการวิเคราะห์ถึงการรับรู้ การตีความของผู้หญิงต่อการกระทำดังกล่าว การรับรู้ของผู้หญิงมีองค์ประกอบหลายด้าน เช่น การรับรู้เกี่ยวกับโลก ตนเองและความสัมพันธ์ทางสังคม ตลอดจนจนความเป็นหญิงชายและความคิดต่อเรื่อง

เกี่ยวข้องกับเชิร์ก (Ortner and Whitehead, 1996: 5) อีกทั้งยังมองไม่เห็นศักยภาพและศักดิ์ศรี
ในความเป็นมนุษย์ของผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางเพศ

ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ผู้ศึกษาปฏิเสธข้อเท็จจริงที่ว่า มีการเอารัดเอาเปรียบทางเพศหรือ
การขูดรีดในกระบวนการค้าประเวณี อีกทั้งผู้ศึกษาก็ไม่ได้สนับสนุนการค้าประเวณีให้ดำรงอยู่ต่อ
ไป หากแต่ต้องการทำความเข้าใจความคิดของผู้หญิงที่เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ของการขาย
บริการทางเพศในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่มีอารมณ์ ความรู้สึก เหตุผลดำรงอยู่อย่างปะปนกัน และ
ต้องการขจัดอคติในการมองผู้หญิงขายบริการ รวมทั้งเปิดพื้นที่ทางสังคมให้พวกเธอได้แสดงความคิด
และความหมายต่อตนเอง ตราบเท่าที่ยังไม่มีนโยบายและมาตรการในเชิงโครงสร้างทางการ
เมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่ยอมรับและให้ความเป็นธรรมต่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
หญิงและชายอย่างเท่าเทียม

ในโลกของการค้าประเวณีมีความหลากหลายเป็นอย่างยิ่ง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่อง
อาบอบนวด คาราโอเกะ ตลอดจนการค้าประเวณีแบบแอบแฝงในรูปแบบต่าง ๆ² แม้ภาพโดยรวม
ดูเหมือนจะมีลักษณะร่วมคือ การซื้อขายบริการทางเพศ แต่สถานการณ์และขั้นตอนของความ
สัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับลูกค้า ตลอดจนลักษณะของลูกค้านั้นก็มีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก
ในงานศึกษานี้ให้ความสนใจกับผู้หญิงที่ทำงานในสถานบริการ "บาร์เบียร์" เนื่องจากบาร์เบียร์มี
ลักษณะเฉพาะคือเป็นสถานบันเทิงที่มีลูกค้าชาวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง
บริการกับลูกค้าชายมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องนอกเหนือจากการซื้อขายบริการทาง
เพศชั่วคราวชั่วคราว

ที่ผ่านมา มีงานศึกษาที่ให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างหญิงบริการชาวไทยกับลูก
ค้าชาวตะวันตกหรือนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาพักผ่อนในประเทศไทย เช่น งานของ
Eric Cohen (1986) เขาเสนอว่า เชิร์กทัวริในภาพกว้างอาจอธิบายได้ว่าผู้หญิงเป็นผู้ที่ถูกขูดรีด
ทางเพศ แต่ในระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกรณีของหญิงบริการกับลูกค้าชาวต่างชาตินั้น
ผู้หญิงกลับเป็นฝ่ายขูดรีดชาวต่างชาติ กล่าวคือ ฝ่ายที่ดูเหมือนเป็นฝ่ายที่มีเงิน มีเสรีภาพและมี

² การขายบริการทางเพศขายตัวจากสถานบริการหลัก ๆ ไปปรากฏในห้างสรรพสินค้าหลายแห่ง และผู้
หญิงที่เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในวัยรุ่น สื่อมวลชนพยายามเสนอภาพต่อสาธารณะโดย
อธิบายสาเหตุหลัก ๆ เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือผู้หญิงที่ขายบริการเพราะมีปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น
เศรษฐกิจ ครอบครัว กลุ่มที่สอง คือผู้หญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแต่มีทัศนคติว่า เชิร์กคือความต้องการทาง
อารมณ์ที่ควรแสวงหาจากชายหลาย ๆ คน โดยเรียกรวม ๆ ว่าเป็นพฤติกรรม "ฟรีเชิร์ก" ตามแบบตะวันตก
(หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันประจำวันที่ 6-7 มีนาคม 2543)

อำนาจเหนือฝ่ายหญิง กลับต้องเป็นผู้ที่พึ่งพาผู้หญิงไทยที่ดูผิวเผินแล้วเป็นฝ่ายที่อ่อนแอและเป็นผู้ที่ต้องยอมจำนน เนื่องจากเมื่อกลับประเทศแล้วฝ่ายชายกลายเป็นคนที่เต็มไปด้วยความหูดุห่อแค้นและช่วงสถานการณ์นี้เองที่ผู้หญิงซึ่งมีแรงหนุนจากคนกลางที่รับจ้างเขียนและแปลจดหมายได้กลับกลายเป็นฝ่ายชูตรีตฝ่ายชายแทน

Odzer (1994) เสนอมุมมองใกล้เคียงกับ Cohen ในประเด็นที่ว่าอุตสาหกรรมบริการให้บริการทางเพศนั้นเปิดทางเลือกและโอกาสที่ทำให้ผู้หญิงมีอิสระจากการพึ่งพาได้มากกว่าช่องทางอื่น ๆ และยังส่งผลให้สถานภาพผู้หญิงมีเสรีภาพในการแสดงออกมากกว่าบทบาทที่ควบคุมผู้หญิงตามบรรทัดฐานทางเพศในสังคมไทย ขณะที่บทนาในหนังสือเรื่อง Hello My big big honey ! โดยยศ สันตสมบัติ (1994) ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้หญิงพยายามมองหาคู่ เนื่องจากพวกเธออายุมากขึ้นก็ไม้อาจทำการค้าประเวณีได้ต่อไป ทางเลือกของผู้หญิงจึงอยู่ที่การพยายามเก็บเงินให้มากที่สุดซึ่งทางเลือกลนี้ยากยิ่งกว่าการพยายามหาใครสักคนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนทั้งทางด้านการเงินและความมั่นคงในชีวิต ผู้ชายไทยที่พวกเธอจะมีโอกาสแต่งงานด้วยก็คงจะเป็นไปได้เพียงแค่นักขับรถแท็กซี่หรือกรรมกรซึ่งดูเหมือนจะเป็นภาระมากกว่าการเป็นแรงสนับสนุน สิ่งที่อยู่ในใจผู้หญิงตลอดเวลาคือการหาใครสักคนมาเป็นผู้ค้ำจุนและเป้าหมายนั้นอยู่ที่ชาวต่างชาตินั่นเอง

งานวิจัยที่ผ่านมาปูพื้นฐานไปสู่ประเด็นที่น่าสนใจศึกษาในกระบวนการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงที่ทำงานบาร์เบียร์ ซึ่งถือเป็นยุทธวิธีของผู้หญิงในการจัดการต่อสถานการณ์ที่เผชิญหน้ากับลูกค้าต่างชาติ กระบวนการดังกล่าวเป็นการพยายามดิ้นรนเอาชีวิตรอดของผู้หญิง คำถามในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. ผู้หญิงมีวิธีคิดและการแสดงออกในการเผชิญหน้ากับลูกค้าอย่างไร
2. ผู้หญิงมีความเป็นตัวตนได้หรือไม่ในสถานการณ์ที่เธอนำเพศมาเป็นสินค้า
3. การนำเสนอตัวตนของผู้หญิงมีส่วนในการปรับความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเปิดพื้นที่ทางสังคมให้ผู้หญิงบริการบาร์เบียร์ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดและความหมายต่อตนเอง
2. เพื่อทำความเข้าใจต่อความคิดเบื้องหลังของผู้หญิงในการแสดงออกต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในบริบทของการขายบริการทางเพศ
3. เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของผู้หญิงที่ต้องดิ้นรนภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างหญิงชายที่ไม่เท่าเทียม

ทบทวนงานศึกษาและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนงานศึกษาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1. แนวคิดเรื่องการนำเสนอภาพลักษณ์ 2. การตอบโต้ของผู้หญิง และ 3. แนวคิดเรื่องตัวตนของโสเภณี

1. แนวคิดเรื่องการนำเสนอภาพลักษณ์

Symbolic Interaction เป็นแนวคิดที่ให้ความสนใจต่อการให้ความหมายของมนุษย์ ซึ่งอาจพิจารณาได้ทั้งจากการให้ความหมายต่อวัตถุสิ่งของ (object) หรือการให้ความหมายผ่านปฏิสัมพันธ์ (Interaction) เนื่องจากการสร้างความหมายเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นผ่านการใช้ภาษา ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบสัญลักษณ์ที่ทุกคนในสังคมหนึ่ง ๆ ใช้ร่วมกัน การดำรงอยู่ของตัวตน (social selves) เป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของแนวคิดนี้ กล่าวคือ ภาพลักษณ์ของผู้คนมีส่วนอย่างสำคัญในการจัดวางการแสดงออกซึ่งตัวตนของแต่ละฝ่าย การนำเสนอตัวตนเป็นเรื่องของกระบวนการที่มียุทธวิธี เจตจำนงและขั้นตอนของการต่อรองเกิดขึ้น ความเป็นตัวตนจึงเป็นการสร้างทางสังคมผ่านการปฏิสัมพันธ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความเป็นตัวตนเป็นเครื่องมือในการปฏิสัมพันธ์ ความเข้าใจของเราที่มีต่อภาพลักษณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นสื่อกลางต่อพฤติกรรมการแสดงออกนั้น ๆ (Howard and Hollander, 1997: 92-97)

หนังสือเรื่อง The presentation of self in Everyday Life ของ Erving Goffman (1972) มอง ตัวตน(self) ไม่ใช่สิ่งที่ตายตัวอยู่ในตัวแต่ละปัจเจกบุคคล แต่ตัวตนเป็นกระบวนการทางสังคม เขาให้ความสนใจกับกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ (the art of impression management) หมายถึงการจัดวางรูปแบบของพฤติกรรมในการแสดงออกของมนุษย์ต่อสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ เพื่อให้คู่ปฏิสัมพันธ์ยอมรับในตัวตนของอีกฝ่ายหนึ่ง เขาเปรียบเทียบสถานการณ์ทางสังคมเหมือนกับเวทีการแสดงละคร ผู้แสดงเล่นไปตามบทบาทและตรงกับความคาดหวังของผู้ชม เวทีการแสดงจึงเป็นหน้าฉาก (front stage) ขณะเดียวกันในหลังฉาก (back stage) ตัวตนของผู้แสดงก็เปลี่ยนแปลงไป เช่นเดียวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริงที่มนุษย์ต้องแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตน (social performer) ในแบบต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามคู่ปฏิสัมพันธ์และขึ้นอยู่กับฉากทางสังคม (social scene) และสถานการณ์ทางสังคม (social situation)

แม้ว่า Goffman จะใช้คำว่า ฉากหน้า และฉากหลัง หรือความเป็นส่วนตัว (private) กับสาธารณะ (public) เขาไม่ได้ใช้ในนัยยะที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ หากแต่นัยยะที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของมนุษย์ (experience of being) ที่มองเห็นและไม่สามารถมองเห็นได้ (Foddy and Finighan, 1980 อ้างจาก Tseelon, 1997: 40) Goffman ไม่ได้ต้องการจะชี้ว่า เมื่อแสดงออก

ต่อหน้าสาธารณชนจะต้องเป็นตัวตนปลอม (false public) ขณะที่แสดงออกในที่ส่วนตัวคือตัวตนที่แท้จริง (True private) (Tseelon, 1997: 40) แต่การจัดการต่อภาพลักษณ์เป็นไปเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้ในเวลาอันสั้นว่า ตนเองเป็นใคร การรับรู้เกี่ยวกับตัวตนช่วยให้การปฏิสังสรรค์ทางสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น เพราะว่าตัวตนนั้นไม่ใช่สิ่งที่สามารถจะรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลเกี่ยวกับตัวตนนี้เองที่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้ได้ว่า บุคคลที่กำลังปฏิสังสรรค์ด้วยคาดหวังสิ่งใด

ในกระบวนการต่อรองของปฏิสัมพันธ์เพื่อเป้าหมายหรือรางวัลใดรางวัลหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า ชุดของกฎเกณฑ์ที่ประกอบขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งของเกมส์ที่ต่างฝ่ายต่างมีเป้าหมายในการแข่งขัน โดยที่ทั้งสองฝ่ายรับรู้ถึงกฎขั้นพื้นฐานในการเล่นเกมส์นั้น ๆ กฎเกณฑ์ที่พบในการแข่งขันแบ่งได้เป็น กฎเกณฑ์ตามแบบแผน (normative rules) หรืออีกนัยหนึ่งคือโฉมหน้าที่ ปรากฏในที่สาธารณะ กับกฎเกณฑ์ที่แท้จริง (pragmatic rules) หรือความฉลาดหลักแหลมส่วนตัว ความแตกต่างระหว่างกฎเกณฑ์ทั้งสอง อยู่ตรงที่ กฎเกณฑ์ตามแบบแผนนั้นเป็นกติกาทั่วไปซึ่งเป็นที่รับรู้กันอยู่ ขณะที่กฎเกณฑ์หลังเป็นกลยุทธ์ หรืออุบายเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ การทำความเข้าใจกฎเกณฑ์ที่ชี้นำทางให้กับผู้แสดงนี้คือการทำความเข้าใจต่อแบบจำลองของพฤติกรรมภายใต้บริบทหนึ่ง ๆ และแบบจำลองเหล่านี้ถือเป็นสถาบันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม (Bailey, 1970: 10-17)

ในงานศึกษานี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้แนวคิดในเรื่องการนำเสนอภาพลักษณ์ของ Goffman เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยวิเคราะห์การแสดงออกของผู้หญิงในการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าที่เกิดขึ้นในบาร์เบียร์ ฉากทางสังคมในงานศึกษานี้คือบาร์เบียร์ โดยมีผู้หญิงและลูกค้าเป็นคู่ปฏิสังสรรค์ การแสดงออกของผู้หญิงจึงเปรียบเสมือนเป็นฉากหน้าในความหมายของ Goffman ขณะที่ฉากหลังของผู้หญิงคือประสบการณ์ในชีวิตโดยเฉพาอย่างยิ่งประสบการณ์ในการมีความสัมพันธ์กับลูกค้าฝรั่งที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางความคิดไปตามกาลเวลา ซึ่งฉากหลังนี้เองเป็นที่มาของการจัดวางภาพลักษณ์ของผู้หญิงบาร์เบียร์

2. การตอบโต้ของผู้หญิง

แนวคิดของเพมินิสต์กลุ่มเรดิคัลเสนอว่า เรื่องเช็กส์ เป็นประเด็นสำคัญในการกดขี่เพศหญิง หลายคนเห็นว่าการกดขี่เริ่มต้นตั้งแต่ในห้องนอนและแพร่ขยายไปยังทุกส่วนของชีวิต (Jackson and Scott, 1996: 19) นักสตรีนิยมบางคนพยายามมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์หญิงชายในสถาบันครอบครัว และเสนอว่า ผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ต้องแบกรับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (Emotional Support) ไม่ว่าจะเป็นการจัดการภายในบ้าน การเอาอกเอาใจ

สามี่ ดูแลลูก รวมทั้งต้องตอบสนองของความต้องการในเรื่องเซ็กส์ (Bartky, 1990: 99-119, Abbot and Wallace, 1990: 80-81)

การอธิบายในลักษณะนี้ช่วยในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์หญิงชายโดยที่พยายามชี้ให้เห็นถึงการใช้อำนาจบางอย่างของผู้ชาย อย่างไรก็ตามกรอบการมองของงานศึกษาในยุคหลังเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง นับตั้งแต่งานของ Jame C.Scott (1985) แม้จะไม่ได้เป็นการศึกษาผู้หญิงโดยตรง แต่ชี้ให้เห็นถึงการต่อสู้ในชีวิตประจำวันของผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเท่ากับว่าทำให้มองเห็นถึงการไม่ยอมจำนนต่อการใช้อำนาจในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และพยายามต่อต้านผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า

ในความสัมพันธ์หญิงชายก็มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือมีงานศึกษาจำนวนหนึ่งพยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงการไม่ยอมจำนนของผู้หญิงแม้ว่าพวกเขาจะตกอยู่ภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์หญิงชายที่ไม่เท่าเทียมก็ตาม งานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการตอบโต้ของผู้หญิงต่อความสัมพันธ์หญิงชายที่ไม่เท่าเทียมในเชิงโครงสร้าง ได้แก่งานของ Jennifer Krier (1994) เธอพบว่าผู้หญิงได้ใช้อัตลักษณ์แห่งเพศหญิง (female sexual identity) มาเป็นอาวุธในการตอบโต้ผู้ชาย Krier ศึกษาเรื่องนี้จากการวิเคราะห์เรื่องเล่าของผู้หญิง ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในประเทศอินโดนีเซีย ผู้หญิงในหมู่บ้านแห่งนี้ไม่พอใจผู้ชายโสดฝ่ายชายที่มักเป็นผู้สร้างปัญหา เมื่อผู้หญิงอึดอึดใจต่อสภาพต่าง ๆ พวกเขาจะใช้วิธีขบขิบนินทา พูดคุยในกลุ่มผู้หญิงด้วยกัน แม้ว่าสังคมของหมู่บ้านแห่งนี้จะมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ค้ำึงถึงความเท่าเทียมกับทุกฝ่าย ตลอดจนการใช้ระบบการสืบสายตระกูลทางฝ่ายแม่ (matrilineages) แต่ธรรมเนียมนั้นเป็นเพียงข้ออ้างเท่านั้น ในความเป็นจริงฝ่ายหญิงไม่ได้เป็นผู้มีสิทธิมีเสียงแต่อย่างใด อำนาจทุกอย่างตกอยู่ในกำมือของผู้โสดฝ่ายชายที่มีตำแหน่งสูงสุดในสายตระกูล

ปัญหาระหว่างผู้หญิงที่เป็นผู้เล่าเรื่องกับผู้โสดประจำหมู่บ้านคือความขัดแย้งในเรื่องสิทธิในที่ดินของฝ่ายหญิง ซึ่งโดยปกติแล้วผู้หญิงไม่สามารถที่จะอ้างสิทธิเหนือที่ดินนั้นได้ทำให้เธอถูกผู้โสดฝ่ายชายสั่งให้ออกจากที่ดิน จากงานศึกษาชิ้นนี้พบว่า ยุทธวิธีพื้นฐานในการสร้างพันธมิตรของผู้หญิงคือการเล่าเรื่องให้กลุ่มผู้หญิงด้วยกันฟังเพื่อสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้น และเมื่อเกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้หญิงที่เป็นผู้เล่าเรื่องกับผู้โสดในหมู่บ้าน ในระยะแรกเธอพยายามใช้วิธีเจรจาต่อรอง จนกระทั่งเห็นไม่เป็นผลสำเร็จ เมื่อเธอเข้าสู่สภาพที่เข้าตาจน ผู้หญิงได้ถลกโลงของเธอขึ้นมาเผยให้เห็นอวัยวะเพศต่อหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้โสดชาย การแสดงออกดังกล่าวขัดกับธรรมเนียมปฏิบัติในหมู่บ้านอย่างรุนแรง เนื่องจากอวัยวะเพศของผู้หญิงเป็นสิ่งสกปรกและมีเวทมนตร์คาถาในทางชั่วร้าย

Krier วิเคราะห์ว่า การที่ผู้หญิงตัดสินใจตกโล่งเป็นการกระทำที่ต่อต้านต่ออุดมการณ์ที่กำหนดเรื่องทางเพศของผู้หญิงว่าเป็นสิ่งชั่วร้ายและใช้สิ่งเดียวกันนั้นเป็นอาวุธในการคุกคามฝ่ายชาย นอกจากนี้ผู้หญิงยังท้าทายอำนาจของความเป็นชายโดยนำมิด ซึ่งเป็นอาวุธของผู้ชายมาวัดแกว่งพร้อมทำเสียงและท่าทางในแบบเดียวกับผู้ชายเพื่อท้าทายให้ผู้อาวุธฝ่ายชายออกมาปะทะกับตนหน้าสหภาพหมู่บ้าน การกระทำของผู้หญิงในท้ายที่สุดทำให้เธอได้รับสิทธิในการใช้ที่ดินผืนดังกล่าว

การต่อสู้ของผู้หญิงคนนี้เกิดขึ้นจากการต่อรองในเรื่องอำนาจโดยตนเองแต่เพียงลำพัง โดยปราศจากการให้ความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน เครือญาติตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐแต่อย่างใด และเธอได้ละทิ้งยุทธวิธีในการต่อสู้ภายใต้แนวทางหลักคือกฎหมายที่เลือกปฏิบัติของหมู่บ้านไปเสีย และมองหาช่องทางใหม่ให้ได้มาซึ่งอำนาจในการต่อรอง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเมื่อสถานการณ์เข้าสู่ภาวะคับขัน ผู้หญิงมองหาช่องทางใหม่เพื่อตอบโต้ต่อโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียม โดยเลือกใช้อุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ถูกสร้างขึ้นและทำให้ตนมีสถานภาพเป็นรองมาตอบโต้ฝ่ายชาย

งานอีกชิ้นหนึ่งของ Aud Talle (1998) ชี้ให้เห็นถึงหนทางในการดิ้นรนของผู้หญิงแทนชาเนียในยุคที่สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัย การเติบโตของเมืองมีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงเห็นช่องทางใหม่ที่จะนำพาตนเองให้หลุดออกจากกรอบความเป็นหญิงในแบบเก่าของสังคมอัฟริกาตะวันออก ที่จัดวางบทบาทและตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงให้อยู่ภายใต้สถาบัน ครอบครัวเท่านั้น Talle พบว่า ทางเลือกใหม่ของผู้หญิงบ้านนอกในแทนชาเนียคือการมุ่งหน้าเข้าไปใช้ชีวิตที่บาร์ในเมือง บาร์เปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย ผู้หญิงมีโอกาสใช้ชีวิตอย่างหรูหราที่นั่นโดยมีเป้าหมายในการให้บริการทางเพศแก่ผู้ชายชาวยุโรปหรือคนร่ำรวยที่มาเที่ยว ผู้หญิงพยายามแสดงออกให้หลุดพ้นจากการนิยามคำว่าโสเภณี ที่คนในท้องถิ่นให้ความหมายว่า เป็นผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมากหน้าโดยไม่มีโอกาสเป็นฝ่ายเลือก ผู้หญิงได้สร้างพื้นที่ทางสังคมของพวกเธอขึ้นมาโดยใช้สถานบริการบาร์ พวกเธอปรุงแต่งตัวตนกิริยาท่าทาง พุดจาสุภาพและจัดการความสัมพันธ์ของเธอกับผู้ชายที่หมายปอง เหล่านี้เป็นยุทธวิธีเพื่อให้ผู้หญิงมีรายได้และนำเสนอตัวตนในรูปของคนทันสมัย (Talle, 1998: 36-52)

ในงานของ Krier และ Talle แม้จะต่างบริบทกัน แต่สะท้อนให้เห็นว่าแม้ผู้หญิงจะอยู่ภายใต้โครงสร้างทางอำนาจที่ผู้หญิงมีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้ชาย แต่ผู้หญิงหาได้ยอมจำนนไม่ ในทางกลับกัน ผู้หญิงกลับพยายามที่จะดิ้นรนต่อสู้เพื่อปลดแอกตัวเองโดยใช้ตัวตนของเพศหญิง (female agency) ในการต่อรองกับความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย (Talle, 1998: 36) เมื่อเกิด

สถานการณ์เข้าตาจน ผู้หญิงเลือกใช้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเซ็กส์ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ถูกควบคุมมากที่สุด มาเป็นอาวุธในการต่อรองและสร้างสถานภาพใหม่ที่เหนือกว่าแม้จะเกิดขึ้นเพียงชั่วขณะก็ตาม

3. แนวคิดเรื่องตัวตนของโสเภณี

แนวคิดเรื่องการค้าประเวณี เป็นประเด็นสำคัญที่ถกเถียงกันในกลุ่มเฟมินิสต์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มต่อต้านระบบการค้าประเวณี (Feminists Against Systems of Prostitution-FASP) และกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มสนับสนุนสิทธิโสเภณี (Prostitutes Rights-PR) ทั้งสองกลุ่มเป็นนักเฟมินิสต์ที่ห่วงใยในสวัสดิภาพของโสเภณีแม้ว่าการวิเคราะห์ของแต่ละฝ่ายมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน สาเหตุของความขัดแย้งมาจากมุมมองทางทฤษฎีในเรื่องตัวตนของโสเภณี กลุ่มที่สนับสนุนสิทธิของโสเภณีมอง "ผู้ให้บริการทางเพศ" (sex workers) ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจ "เลือก" (choose) เข้าสู่การค้าประเวณี ขณะที่กลุ่มที่ต่อต้านระบบการค้าประเวณีมองว่า "ผู้หญิงถูกทำให้เป็นโสเภณี" (prostituted women) โดยสภาพทางสังคมที่อยู่ภายใต้ระบบสังคมที่ความคิดแบบผู้ชายเป็นใหญ่

Melanie Simmons (1999) สัมภาษณ์แนวคิดต่อการค้าประเวณีของทั้งสองกลุ่ม พบว่า ทั้งสองมีพื้นฐานร่วมกันในหลักการของเฟมินิสต์ 4 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

1. ผู้หญิงมีลักษณะร่วมบางอย่างและตกเป็นฝ่ายที่ถูกปฏิบัติในทางลบ
2. ทั้งสองฝ่ายต่างเชื่อเหมือนกันว่า ผู้หญิงสามารถที่จะเป็นผู้นิยามคุณลักษณะและพฤติกรรมว่าแบบใดที่เหมาะสมสำหรับพวกเขา
3. ทั้งสองฝ่ายต่างเห็นว่า โลกทุกวันนี้ ผู้ชายเป็นฝ่ายให้ความหมายต่อความเป็น "ผู้หญิงดี" ว่าเป็นผู้หญิงต้องทำตามความคาดหวัง บริการและเอาอกเอาใจผู้ชาย
4. ทั้งสองฝ่ายต่างต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อจำกัดอำนาจที่ไม่ยุติธรรมซึ่งบุคคลอื่นมา กำหนดชะตากรรมของผู้หญิง

ขณะเดียวกัน Melanie Simmons เห็นว่าสาเหตุสำคัญที่เป็นพื้นฐานของมุมมองที่แตกต่างกันระหว่างทั้งสองแนวคิดมาจากระดับการวิเคราะห์ขณะที่กลุ่มสนับสนุนสิทธิของโสเภณีเน้นการวิเคราะห์ในระดับตัวตน แต่กลุ่มต่อต้านระบบการค้าประเวณีเน้นสาเหตุที่การค้าประเวณีกลายเป็นสถาบัน ทำให้มีมุมมองที่แตกต่าง ดังนี้

1. การพูดในฐานะที่เป็นผลประโยชน์ร่วมของผู้หญิง ขณะที่กลุ่มต่อต้านระบบการค้าประเวณีพยายามที่จะนำเสนอมุมมองที่ร่วมกันของผู้หญิงทั้งหมด กล่าวคือผู้หญิงมีสถานภาพเป็น

รองผู้ชาย แม้จะตระหนักว่าผู้หญิงไม่ได้เหมือนกันทั้งหมด แต่ผู้หญิงก็ตกอยู่ภายใต้การกดขี่จากระบบสังคมที่ความคิดแบบชายเป็นใหญ่ ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนสิทธิโสเภณีเป็นตัวแทนของผู้หญิงและผู้ชายที่เลือกงานบริการทางเพศ ตลอดจนพยายามพิทักษ์สิทธิของใครก็ตามที่อยู่งานดังกล่าว โดยที่กลุ่มคนเหล่านี้ต้องไม่ได้ถูกข่มขู่คุกคาม

2. จุดเน้นในการวิเคราะห์ มุมมองของกลุ่มที่ต่อต้านระบบการค้าประเวณี เน้นการวิเคราะห์อำนาจของผู้ชายที่มีอยู่เหนือผู้หญิงในสังคม โดยเฉพาะในเรื่องเซ็กส์ ผู้หญิงไม่รู้จักรักตัวตนด้านที่เกี่ยวข้องกับเซ็กส์ที่แท้จริงของตนเองเพราะว่าผู้ชายเป็นฝ่ายกำหนดและสร้างเซ็กส์และกดบังคับผู้หญิงให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ชาย ขณะที่ฝ่ายสนับสนุนสิทธิโสเภณีไม่ยอมรับว่าเซ็กส์ของผู้หญิงถูกกำหนดโดยผู้ชาย เช่น Rubin (1993) แย้งว่า การที่ฝ่ายคัดค้านระบบการค้าประเวณีอธิบายเช่นนั้นเป็นเพราะมีสมมุติฐานว่า ความหลากหลายทางกามารมณ์ (erotic diversity) แบบอื่น ๆ รวมทั้งการค้าประเวณีเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจและคงไม่มีใครที่เต็มใจกระทำการเหล่านั้น ดังนั้นใครมีเซ็กส์ที่เบี่ยงเบนดังกล่าวต้องเป็นคนรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือไม่ก็ถูกบังคับ ขณะที่กลุ่มสนับสนุนสิทธิโสเภณีมองเรื่องเซ็กส์ว่า เป็นเรื่องวิธีการปฏิบัติและการพิจารณาของทั้งสองฝ่าย ไม่สามารถมาตัดสินกันว่าจะยอมรับได้หรือไม่ ส่วนในเรื่องงานบริการทางเพศเป็นทางเลือกทางหนึ่ง ปัจเจกบุคคลควรจะมีโอกาสที่จะเลือกงานที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง ซึ่งงานส่วนใหญ่ผู้หญิงมักถูกกีดกันและจ่ายค่าแรงอย่างไม่เท่าเทียมกับเพศชาย

นอกจากนี้ในกลุ่มต่อต้านระบบการค้าประเวณียังเห็นว่า เซ็กส์ที่เกิดขึ้นในการค้าประเวณียังมีอยู่ได้เพราะความต้องการของผู้ชาย และโสเภณีก็ไม่มีโอกาสที่จะต่อรองใด ๆ ขณะที่กลุ่มสนับสนุนสิทธิโสเภณีเห็นว่า ผู้หญิงไม่ได้ยอมจำนนแต่ได้พยายามต่อรองการบริการต่าง ๆ เพื่อแลกกับค่าตอบแทนด้วย และยังเห็นว่าสถานภาพที่ผู้หญิงเป็นรองและการเหยียดเพศนั้นปรากฏอยู่ในครอบครัว ศาสนา การศึกษา การเลี้ยงดูบุตร สื่อ รัฐ และตลอดจนการจ้างงาน ดังนั้นไม่ควรจะมาต่อต้านกิจกรรมด้านเซ็กส์ที่เกิดจากความยินยอมของคนที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ทางฝ่ายต่อต้านระบบการค้าประเวณียังคงยืนยันว่า การที่ผู้หญิงต้องกลายเป็นเหยื่อนั้นมาจากการใช้อำนาจของผู้ชาย ซึ่งได้ถูกทำให้กลายเป็นสถาบัน

3. มุมมองต่อผู้ชาย กลุ่มที่สนับสนุนสิทธิโสเภณีมองว่าผู้ชายไม่ได้เป็นตัวปัญหา สิ่งที่เป็นปัญหาคือกฎหมายที่เอาผิดผู้ที่เข้าร่วมในการค้าประเวณีที่ทั้งสองยินยอมพร้อมใจต่างหาก ขณะที่กลุ่มต่อต้านเห็นว่า ผู้ชายเป็นปัญหา แม้ว่าผู้ชายในแง่ปัจเจกจะไม่ได้กดขี่ผู้หญิง แต่ระบบชายเป็นใหญ่และทุนนิยมเป็นปัญหาพื้นฐานและเป็นสาเหตุของการค้าประเวณี

4. ความยากจนกับการค้าประเวณี ขณะที่กลุ่มต่อต้านมองว่า แรงบีบบังคับทางเศรษฐกิจบังคับให้ผู้หญิงต้องยอมใช้เนื้อตัวร่างกายไปเป็นวัตถุให้คนแปลกหน้าเซกซ์นั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรมีอยู่ ความยากจนของผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นเรื่องเซกซ์ในสังคมที่ให้รางวัลกับผู้ชายแต่ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นผู้อ่อนแอ ส่วนกลุ่มสนับสนุนสิทธิโสเภณีเห็นด้วยว่าโครงสร้างบางอย่างทำให้ผู้หญิงอ่อนแอและยากจน แต่งานบริการทางเพศเป็นงานที่ทำให้ผู้หญิงมีรายได้มากกว่างานอื่น ๆ และสามารถทำให้ผู้หญิงมีอิสระมากขึ้น

5. ผู้หญิงถูกทำให้เป็นสินค้า กลุ่มที่สนับสนุนสิทธิโสเภณีมองว่า แรงงานทางเพศเสนอบริการเพื่อแลกกับเงิน แต่ไม่ได้ขายทั้งตัวตนมาเป็นสินค้า ขณะที่กลุ่มต่อต้านมองว่า ผู้หญิงกลายเป็นสินค้าที่ถูกซื้อขายโดยผู้ชาย ตัวตนของผู้หญิงถูกทำให้แปลกแยก และการที่ผู้หญิงที่ค้าประเวณีพยายามรักษาระยะห่างและแยกร่างกายและการกระทำของเธอระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวตนทั้งหมดและความสมบูรณ์ทางจิตใจ (Barry, 1995: 28)

ขณะที่ Simmon (1999) แบ่งกลุ่มแนวคิดเรื่องการค้าประเวณีออกเป็น 2 กลุ่มตามจุดยืนในเรื่องการค้าประเวณี แต่ Jagger (1997) แบ่งกลุ่มเฟมินิสต์ตามพื้นฐานทางทฤษฎีเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ liberal feminist กลุ่มที่สองคือ Marxist กลุ่มที่สามคือ radical feminist และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มที่สนับสนุนสิทธิโสเภณี Jagger พบว่า มีหลายระดับในกลุ่มหลังนี้ นับตั้งแต่กลุ่มที่เคลื่อนไหวเพื่อสิทธิโสเภณี ไปจนถึงเฟมินิสต์แนวโพสโมเดิร์น Jagger เรียกทั้งสองกลุ่มนี้ว่า libertarian feminist แนวคิดของกลุ่มหลังนี้ไม่เพียงแต่เรียกร้องสิทธิของโสเภณีเท่านั้นแต่ยังเรียกร้องในนามของเฟมินิสต์ด้วย ด้วยการวาดภาพโสเภณีให้เป็นผู้นำในเรื่องเซกซ์ และเสนอว่าการค้าประเวณีเป็นรูปแบบการต่อต้านทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง (Bell, 1994)

ความแตกต่างในการยกระดับการอธิบายของสองกลุ่มแรกมีลักษณะใกล้เคียงกันคือ อธิบายการค้าประเวณีว่าเป็น งานชนิดหนึ่ง (work) ขณะที่กลุ่ม radical เสนอแนวคิดเรื่อง การทำร้ายทางเพศ (sexual abuse) เป็นคำอธิบายการค้าประเวณี ส่วนกลุ่มสุดท้ายเน้นไปที่ตัวตนของผู้ค้าประเวณี (the agency of prostitutes)

Jagger วิเคราะห์แนวคิดแบบ radical และ libertarian ใน 3 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

1. การอธิบายของทั้งสองกลุ่มมีลักษณะลดทอนแบบสุดขั้วและไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจประเด็นการค้าประเวณีสำหรับแนวคิดแบบเฟมินิสต์ กล่าวคือ แนวคิดของกลุ่ม libertarian เสนอว่า โสเภณีเป็นฝ่ายกระทำในเรื่องเซกซ์ที่มีอำนาจ (powerful sexual subject) ค่อนข้างคับแคบหากนำไปวิเคราะห์ในบริบทโลก เช่น การค้าหญิง การค้าเด็ก แรงงานที่ถูกพันธนาการหลายรูปแบบในโลกที่สาม ทางฝ่าย radical แม้จะอ้างตัวว่าทำงานเพื่อช่วยเหลือ

(rescue) ผู้หญิง แต่การปฏิเสธเสียงของผู้หญิงที่เป็นโสเภณี สะท้อนว่าโสเภณีถูกกีดกันและถูกทำให้กลายเป็นบุคคลชายขอบอีกระดับหนึ่งจากกลุ่มเฟมินิสต์แนว radical นอกเหนือจากการถูกปฏิเสธจากสังคม ด้วยเหตุนี้โสเภณีจำนวนมาก (โดยเฉพาะในสังคมตะวันตก) เห็นว่า การวิเคราะห์ของแนว radical มีลักษณะตันทึบ ดูถูกและคล้ายกับการปกครองระหว่างพ่อลูกที่โสเภณีต้องเชื่อฟังแนวคิดของกลุ่ม radical Jaggar เสนอว่า หากคำนึงถึง ความสมานฉันท์ของเฟมินิสต์ ทางออกน่าจะเป็นการเกื้อหนุนตามความต้องการของผู้หญิงมากกว่าการยืนยันว่าจะ "ช่วยเหลือ" โดยไม่สนใจว่าความช่วยเหลือนั้นตรงกับความต้องการของผู้หญิงหรือไม่

2. ทั้งกลุ่มมีความผิดพลาดทางด้านวิธีวิทยา (a common methodological fault) ความผิดพลาดที่ว่า ได้แก่ การปรากฏลักษณะของสารัตถนิยม (essentialism) โดยการอ้างความเป็นสากล และปฏิเสธตัวอย่างที่แตกต่างจากคำอธิบายของตน

3. ทั้งสองกลุ่มต่างสร้างภาพโสเภณีไปในลักษณะที่ romanticize เช่น การเสนอว่า โสเภณีเป็นเหยื่อ เป็นกบฏ นั้นเป็นการ romanticize บุคคลชายขอบ ซึ่งเป็นประเพณีทางวิชาการที่มีมายาวนานในสังคมตะวันตก ไม่ต่างจากแนวคิดในการอธิบายกลุ่มผู้ติดยาเสพติด เด็กเร่ร่อน เป็นต้น Jaggar เสนอมุมมองที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า สถานการณ์เรื่องโสเภณีไม่ได้เหมือนกันทั่วโลก ดังนั้นการอธิบายเรื่องโสเภณีควรใช้วิธีวิทยาแนวเฟมินิสต์เพื่อสืบค้นประเด็นต่าง ๆ อย่างมีบริบท และต้องคำนึงถึงความแตกต่างในกลุ่มผู้หญิงโดยเฉพาะความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติและชาติพันธุ์

บทนำในหนังสือ Global Sex Workers โดย Kempadoo(1998) มีความพยายามที่จะอธิบายเรื่องการค้าประเวณีให้มีบริบทและคำนึงถึงความแตกต่างในกลุ่มผู้หญิงโดยเฉพาะเรื่องเชื้อชาติตามที่ Jaggar ตั้งข้อสังเกตไว้ ในหนังสือเล่มดังกล่าวนี้มองการค้าประเวณีในฐานะที่เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ หรือเป็นรูปแบบแรงงานของหญิงชาย โดยเน้นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมทางเพศมีตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมในฐานะที่เป็น "คนทำงาน" ในหนังสือเล่มนี้ไม่ได้วิเคราะห์โสเภณีในแง่ที่เป็นบุคคลที่มีลักษณะผิดปกติทางสังคมหรือทางจิตวิทยา

การนิยามคนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมทางเพศว่าเป็นผู้ให้บริการทางเพศ เพื่อที่จะเชื่อมโยงให้ตระหนักในงานของผู้หญิง ในแง่ของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและการสร้างเงื่อนไขการทำงาน เช่นเดียวกับมิติแรงงานด้านอื่น ๆ กรอบการอธิบายในลักษณะนี้จึงมุ่งเน้นที่หนทางต่าง ๆ ที่งานบริการทางเพศประสบในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตหญิงชายทั่วโลก โดยไม่จำเป็นว่าตัวตนหรืออัตลักษณ์ของคนเหล่านี้จะต้องถูกรอบล้อมด้วยกิจกรรมทางเพศแต่เพียงเท่านั้น กิจกรรมเพศเพื่อการค้า ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมที่ติดตายตัวกับผู้ที่เกี่ยวข้องแต่อาจจะเกิดขึ้น

พร้อมกับงานอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น งานบ้าน การค้า ขายของ การทำงานในสำนักงาน เป็นต้น และงานให้บริการทางเพศอาจจะเกิดขึ้นเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ในช่วงชีวิตหนึ่งก็เป็นได้

Kempadoo เห็นว่าน้อยคนนักที่ชายบริการทางเพศไปตลอดชีวิตของพวกเขา นอกจากนี้เธอยังเสนอว่า งานบริการทางเพศไม่ได้เป็นงานเพื่อความร่ำรวยส่วนตัวแต่เพื่อความอยู่รอด หรือความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของครอบครัว โดยเฉพาะสำหรับชนชั้นคนงาน คนกลุ่มนี้นำเงินที่ได้จากการขายบริการทางเพศไปซื้อเสื้อผ้า อาหาร ให้การศึกษาลูก หรือเพื่อพุงฐานะของครอบครัว นิยามของคำว่างานทางเพศจึงมีความหมายที่หลากหลาย เช่น หมายถึง การอพยพย้ายถิ่นจากบ้านเกิดสำหรับบางคนอาจหมายถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตกอยู่ภายใต้สัญญาผูกมัด การเป็นหนี้ แต่คนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับงานทางเพศเหล่านี้ นำมาซึ่งชีวิตในกลุ่มของคนชายขอบ

Than – Dam Troung (1989) ศึกษาการค้าประเวณีกับการท่องเที่ยวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ แรงงานทางเพศ (sexual labor) โดยประยุกต์มาจากความคิดที่ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเพศทั้งในแง่ของร่างกายและเพศควรจะถูกมองในแง่ที่มีขึ้นเพื่อบรรลุความสำเร็จที่เกี่ยวพันกับความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ อันหมายถึง การสืบพันธุ์ หลากหลาน และความพึงพอใจของร่างกาย เธอเสนอว่า หญิงชายได้นำเอาเรื่องเพศและร่างกายมาเป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ แรงงานทางเพศจึงมีลักษณะใกล้เคียงกับรูปแบบแรงงานอื่น ๆ ซึ่งมนุษย์กระทำเพื่อพุงตัวเองให้อยู่รอด การจัดการทางสังคมเกี่ยวกับแรงงานทางเพศไม่ได้มีรูปแบบที่เป็นสากล แต่มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบททางเศรษฐกิจ การเมืองและประวัติศาสตร์

Kempadoo เห็นว่าแรงงานทางเพศมักถูกนำไปเกี่ยวโยงกับความคิดที่ว่าเช็กส์กับความรักต้องมาควบคู่กัน เช็กส์ที่ปราศจากความรักเป็นองค์ประกอบถือเป็นการกระทำทางเพศที่อันตรายและเป็นการทำร้ายกัน Kempadoo ตั้งคำถามกลับว่า ความคิดของนักเฟมินิสต์แนวเรดิคัล เช่น Kathleen Barry (1995) ที่เห็นว่าเช็กส์กับความรักต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ เรื่องอารมณ์ความรู้สึก เป็นเรื่องส่วนตัวนั้น ไม่ใช่เป็นสิ่งที่สมมุติขึ้นหรือ และผู้หญิงที่อยู่ในความสัมพันธ์ที่มีพื้นฐานของความรักมาเกี่ยวข้องเหล่านั้นไม่ได้รับอันตรายหรือถูกใช้ความรุนแรงจากการร่วมเพศจริงหรือ Kempadoo วิเคราะห์ว่า ที่มาของความคิดข้างต้นมาจากความสับสนทางศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเพศและการตีความทางวัฒนธรรมแบบที่ยึดแก่นสารบางอย่างตายตัว (essentialist cultural interpretations) . ความคิดที่ว่าการมีเช็กส์ต้องมีพื้นฐานจากความรักเท่ากับมีสมมุติฐานล่วงหน้าในการให้ความหมายของเช็กส์อย่างเป็นสากล โดยละเลยการเปลี่ยนแปลงของมุมมองและคุณค่า ที่ผู้หญิงและผู้ชายให้ความหมายต่อชีวิตในทางเพศของพวกเขา

Wendy Chapkis (1997) เสนอว่า หากทำความเข้าใจประสบการณ์ของผู้หญิงและการให้ความหมายในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในการค้าประเวณี จะทำให้สามารถเข้าใจและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับความจริงที่ซับซ้อนในประสบการณ์ของผู้หญิงที่ขายแรงงานทางเพศ ซึ่งการทำความเข้าใจประเด็นนี้จะทำให้ก้าวพ้นไปจากจุดยืนทางศีลธรรมที่อธิบายในลักษณะที่เป็นสากล (Kempadoo, 1998: 5)

ในงานเรื่อง Live Sex Acts : Women Performing Erotic Labor ของ Chapkis (1997) ศึกษาผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศในประเทศเนเธอร์แลนด์และอเมริกา พบว่า การค้าประเวณีมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับแรงงานทางด้านอารมณ์ (emotional labor) ซึ่งหมายถึง เป็นกิจกรรมและงานที่ดูแลและนำเอาความรู้สึก (feeling) ออกมาเป็นสินค้าและขายความรู้สึกเหล่านั้น ไม่ต่างไปจากงานบริการอื่น ๆ เช่น พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน งานแสดง งานที่บำบัดด้านจิตวิทยา หรืองานดูแลเด็ก เป็นต้น

Chapkis ประยุกต์แนวคิดเรื่อง แรงงานทางด้านอารมณ์ของ Arlie Russell Hochschild (1983) ในงานเรื่อง The Managed Heart ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการตนเองด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้หญิงที่ทำงานเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน และพบว่า คนทำงานบริการแยกตัวตนที่ถูกทำให้กลายเป็นสินค้าและตัวตนที่เป็นส่วนตัวออกจากกัน โดยที่แต่ละตัวตนนั้นมีความหมายและเป็นตัวตนจริงตามกาลเทศะ

Chapkis ใช้แนวคิดข้างต้นตอบได้ข้อถกเถียงของกลุ่มเฟมินิสต์ที่ต่อต้านการค้าประเวณี เช่น Carole Pateman ซึ่งเสนอว่าการขายเซ็กส์ก็คือการขายตัวตนและการทำร้ายทางเพศ ดังนั้นการค้าประเวณีจึงไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของแรงงาน โดย Chapkis เสนอว่าผู้หญิงที่ขายบริการให้ประสบการณ์ในงานของพวกเธอสร้างตัวตนที่หลากหลายขึ้น รวมทั้งใช้เทคนิคในการรักษาขอบเขต (techniques of boundary maintenance) เพื่อรักษาระยะห่างทางอารมณ์ระหว่างตนเองกับลูกค้า (emotional distancing) วิธีการดังกล่าวกระทำผ่านการควบคุมอารมณ์โดยผู้หญิงนิยามสถานการณ์หนึ่ง ๆ และจัดการต่อสถานการณ์นั้นตามวิธีการต่าง ๆ ความรู้สึกที่แสดงออกไปอาจเรียกได้ว่าเป็นอารมณ์ที่แสดงออก แต่การแสดงนั้นไม่จำเป็นว่าจะต้องมีผลกระทบในทางลบต่อตัวผู้แสดง

การที่อารมณ์ ถูกทำให้กลายเป็นวัตถุเกิดขึ้นในกระบวนการของการทำงานประเภทบริการ รวมถึงงานบริการทางเพศด้วยนั้น ไม่มีผลในทางลบหรือก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้กระทำ เพราะวาคอนงานสามารถสั่งสมประสบการณ์ในการ “เรียกและใส่อารมณ์ภายในความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันระหว่างซื้อขาย” ทั้งนี้เนื่องจาก Chapkis เห็นด้วยกับแนวคิดของ Hochschild ที่เสนอว่า

ความรู้สึก ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ทันทีเท่านั้น แต่ ความรู้สึกยังเป็น วัตถุ (objects) ที่มนุษย์เรียนรู้ที่จะดูแลและควบคุมมันด้วย นอกจากนี้คนทำงานยังสามารถที่จะรักษาขอบเขต เพื่อป้องกันตนเองจากการถูกทำร้าย รวมทั้งพัฒนาทักษะดังกล่าวไปสู่ความเป็นมืออาชีพในงานนั้น ๆ (Chapkis, 1997 : 72-79)

แนวทางการศึกษาเรื่องงานบริการทางเพศของ Kempadoo และ Chapkis ไม่ได้มองผู้ให้บริการในฐานะที่เป็น "เหยื่อ" (victims) เนื่องจากตระหนักในตัวตนของบุคคล (personal agency) โดยตัวตนในที่นี้หมายถึง ปฏิบัติการที่ต้องการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทเชิงโครงสร้างและความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ครอบงำในอุตสาหกรรมทางเพศระดับโลก แนวคิดนี้เน้นไปยังตัวตน การต่อต้าน (resistances) และการต่อสู้กับโครงสร้างที่กดขี่และเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งสามารถเห็นได้จากปฏิบัติการของผู้หญิง การวิเคราะห์แนวนี้ มองผู้ขายบริการในฐานะที่เป็นผู้กระทำ (actors) และเป็นบุคคลซึ่งสามารถตัดสินใจและสร้างทางเลือกอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (Kempadoo, 1998 : 8-9)

Judith Kegan Gardianer (1995) เสนอว่า การตระหนักในตัวตนคือการบูรณาการทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของเฟมินิสต์ "...ทฤษฎีได้ก็ตามที่ปฏิเสธตัวตนของผู้หญิงเท่ากับเป็นการขัดขวางการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างสังคมที่ชายเป็นใหญ่ เพราะการปฏิเสธตัวตนของผู้หญิงคือการปฏิเสธการดำรงอยู่ของแก่นแท้ในการต่อต้านโครงสร้างเหล่านั้น..." (Kempadoo, 1998 : 9) เช่นเดียวกับ Chapkis ที่เสนอว่าปฏิบัติการของการค้าประเวณีมีลักษณะใกล้เคียงกับรูปแบบการบริโภคและกระบวนการกลายเป็นสินค้าแบบอื่น ๆ ที่สามารถพิจารณาได้ซับซ้อนมากกว่าการอธิบายอย่างง่าย ๆ ว่าเป็นการครอบงำของผู้ชาย เช่น อาจพิจารณาปฏิบัติการในการค้าประเวณีว่าเป็นการต่อต้านและการล้มล้างทางวัฒนธรรม โสเภณีไม่จำเป็นต้องถูกลดทอนเป็นเพียงแค่วัตถุที่ถูกกระทำในปฏิบัติการทางเพศของผู้ชาย ในทางกลับกันอาจทำความเข้าใจโสเภณีในฐานะที่เป็นพื้นที่หนึ่งของตัวตน (a place of agency) ที่ผู้ให้บริการทางเพศเป็นฝ่ายที่กระทำต่อกฎเกณฑ์ในเรื่องเพศที่ปรากฏอยู่ (Chapkis, 1997: 29-30)

แม้ว่าเรื่องตัวตน จะเป็นแนวทางหนึ่งในแนวคิดของเฟมินิสต์ แต่ความคิดเกี่ยวกับตัวตนของผู้หญิงในการค้าประเวณีเป็นแนวคิดที่ไม่ค่อยได้รับการยอมรับ Kempadoo ตั้งข้อสังเกตว่าเป็นเพราะผู้หญิงได้รับอภิสิทธิ์ในทฤษฎีของเฟมินิสต์ ขณะที่ผู้ให้บริการทางเพศถูกกีดกันไปสู่สถานภาพของผู้ถูกกระทำ (Kempadoo, 1998 : 9)

งานอีกชิ้นหนึ่งที่ศึกษาเรื่องการสร้างอัตลักษณ์และการต่อรองด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับลูกค้าในบาร์เต้นระบำเปลื้องของ Katherine Frank (1998) งานศึกษานี้พบว่า

อัตลักษณ์ของผู้หญิงสร้างขึ้นอย่างผสมผสานระหว่างความเป็นจริงของตัวผู้หญิงและการปรุงแต่งในบางด้าน นอกจากนี้เธอยังพบว่า ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายใต้บริบทการซื้อขายบริการทางเพศนั้นมีมิติทางด้านอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ต้องการแจ้งความเข้าใจในเรื่องอุตสาหกรรมทางเพศที่ผ่านมามีเพียงแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์นิยมเป็นพื้นฐาน

Frank ใช้วิธีการศึกษาแบบการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมโดยการเข้าไปทำงานในบาร์ชั้นดีแห่งหนึ่งของสหรัฐฯ เธอศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับลูกค้าประจำ พบว่า สิ่งที่ถูกทำให้กลายเป็นสินค้าประกอบด้วย ร่างกาย อัตลักษณ์ และรูปแบบของความสนิทสนม (intimacy) เฉพาะแบบหนึ่ง ผู้หญิงขายตัวตนที่สร้างและปรุงแต่งขึ้นใหม่ ตัวตนใหม่นี้ได้แก่ บุคลิกภาพส่วนตัว การดูแลเอาใจใส่ลูกค้าและบทสนทนา ผู้หญิงใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อสร้างให้เกิดภาพความเป็นหนึ่งเดียวของความเป็นจริง (realness) ความเป็นจริงที่วานี้สร้างตามความเชื่อของลูกค้าที่ผู้หญิงปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น ลูกค้าคาดหวังว่าผู้หญิงจะใช้ชื่อปลอมบนเวทีเต้นและจะเปิดเผยชื่อจริงเมื่อทั้งสองฝ่ายเริ่มคุ้นเคยกันมากขึ้น การเปิดเผยเรื่องราวที่ละน้อยเป็นยุทธวิธีที่สร้างความสนิทสนมและทำให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจในตัวผู้หญิง Frank เห็นว่า เมื่อพูดถึงคำว่า สินค้าโดยทั่วไปต้องมีรูปร่างที่แน่นอนตายตัว แต่สำหรับผู้หญิงที่เต้นระบำไม่ได้เป็นเช่นนั้น เนื่องจากร่างกาย การแสดงออก ตลอดจนการบริการและเนื้อหาที่สนทนากับลูกค้าแต่ละคนแตกต่างกันไป ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับลูกค้าจึงมีทั้งเรื่องจริง เรื่องแต่ง ผสมปนเปกันไป ทั้งหมดนี้เป็นอัตลักษณ์และความสนิทสนมที่ถูกสร้างขึ้นในบาร์เพื่ออ้างความสัมพันธ์กับลูกค้าประจำ

หากความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับลูกค้าพัฒนาไปจนกระทั่งมีความสนิทสนมนอกเหนือจากบริบทของบาร์แล้ว เธอพบว่า ความสัมพันธ์ที่ถูกสร้างขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เป็นเพราะตัวตนของผู้หญิงในบาร์นั้นเป็นการแสดงออกตามบทบาทที่ผู้หญิงถูกคาดหวังตามประเพณี เช่น การเป็นผู้ฟังที่ดี ช่วยเสริมสร้างอึดตายของผู้ชาย การชวนคุยเรื่องเบา ๆ และทำตัวให้ดูมีเสน่ห์ (Frank, 1998 : 175-201)

กรอบคิดในการศึกษา

แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นตัวตนในยุคหลังทันสมัยมีส่วนอย่างสำคัญที่ตั้งคำถามต่อการครอบงำในเชิงโครงสร้างอย่างเบ็ดเสร็จ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังเผยให้เห็นถึงโฉมหน้าของอำนาจที่แตกต่างไปจากเดิม แนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยในการตั้งคำถามใหม่ ๆ ที่มองเห็นถึงศักยภาพของตัวตนในการตอบโต้ต่อการใช้อำนาจในรูปแบบต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ตัวตนได้มีพื้นที่ในการพูด เพื่อให้สังคมยอมรับในความแตกต่างและสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ แนวคิดนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อมุมมองเรื่องการค้าประเวณีของ

นักสตรีนิยมยุคหลังทันสมัยในช่วงทศวรรษ 1990 เช่น แนวคิดของ Shannon Bell (1994) ,Wendy Chapkis (1997) ,Kempadoo and Doezema (1998) ซึ่งเสนอให้เห็นถึงบทบาทของผู้หญิงในการเป็นฝ่ายใช้อำนาจในบริบทของการค้าประเวณี รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงการสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของผู้หญิงซึ่งมีนัยยะของการตอบโต้ต่อคำอธิบายแบบเบ็ดเสร็จที่ว่าสภาพให้ผู้หญิงต้องกลายเป็นเหยื่ออย่างสงบบرابคาบต่อการใช้อำนาจของผู้ชาย

ในงานศึกษานี้ ผู้ศึกษาประยุกต์แนวคิดในเรื่อง ตัวตนของบุคคล (personal agency) ของ Kempadoo ซึ่งการวิเคราะห์แนวนี้มองผู้ชายบริการทางเพศในฐานะที่เป็นผู้กระทำ (actors) และเป็นบุคคลซึ่งสามารถตัดสินใจและสร้างทางเลือกอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังใช้แนวคิดของ Chapkis ที่เสนอว่า โสเภณีไม่จำเป็นต้องถูกลดทอนเป็นเพียงแค่วัตถุที่ถูกกระทำในปฏิบัติการทางเพศของผู้ชาย และในทางกลับกัน อาจทำความเข้าใจโสเภณีในฐานะที่เป็นพื้นที่หนึ่งของตัวตนที่ผู้ให้บริการทางเพศเป็นฝ่ายกระทำต่อกฎเกณฑ์ในเรื่องเพศที่ปรากฏอยู่

ผู้ศึกษาต้องการวิเคราะห์การนำเสนอตัวตนของผู้หญิงที่ทำงานในบาร์เบียร์โดยใช้แนวคิดเรื่อง The Art of Impression Management ของ Erving Goffman (1972) เพื่อทำความเข้าใจวิธีคิดและการแสดงออกของผู้หญิงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เนื่องจากวิธีการศึกษาตามแนวทางนี้ให้ความสำคัญต่อตัวตนในการตีความต่อโลก โดยตัวตندังกล่าวนั้นมีความหลากหลาย เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และแสดงออกผ่านการกระทำและปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ กับบุคคลอื่น นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามในการตอบโต้ของผู้หญิงต่อโดยการใช้เช็ทส์ของตนเป็นเครื่องมือเมื่อเจ็ทส์ของชีวิตเข้าสู่สถานการณ์ที่เผชิญกับภาวะอับตัน

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

ขอบเขตในการศึกษาแบ่งออกเป็นสองส่วน

1. ศึกษากระบวนการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงที่ทำงานในบาร์เบียร์ เหตุผลที่เลือกผู้หญิงบาร์เบียร์แทนที่จะเป็นผู้หญิงบริการกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากบาร์เบียร์มีลักษณะเฉพาะที่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและลูกค้าชาวตะวันตกเป็นการปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้การบริหารจัดการของบาร์เบียร์ยังมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงบริการเป็นผู้เสนอขายบริการทางเพศด้วยตนเอง โดยบาร์เบียร์ไม่มีพนักงานที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการขายบริการระหว่างผู้หญิงกับลูกค้าทำให้ผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายแสดงตัวตนอย่างเต็มที่ในการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าที่มาใช้บริการ

2. ศึกษาประสบการณ์ของผู้หญิงเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงการรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติความสัมพันธ์หญิงชาย ที่ผู้หญิงเผชิญมาเพื่อทำความเข้าใจคลังความรู้ (Stock of knowledge) ของผู้หญิงในมิติดังกล่าว

หน่วยและระดับการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้มีหน่วยการวิเคราะห์ที่การนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้หญิง โดยพิจารณาจากการนิยามสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในบาร์เบียร์ และดูว่าผู้หญิงสร้างภาพลักษณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร นอกจากนี้ยังต้องการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้หญิงเพื่อเชื่อมโยงการวิเคราะห์ในระดับการแสดงออกและระดับวิถีคิดของผู้หญิงในการดิ้นรนต่อสู้และต่อรองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในบางระดับ โดยการเข้าไปปรากฏตัวที่บาร์เบียร์ในหลากหลายสถานภาพ ได้แก่ สถานภาพของนักเที่ยว , ผู้สอนการใช้ภาษาอังกฤษ , เป็นพนักงานนั่งดื่ม และพนักงานผสมเครื่องดื่ม

2. ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยเปิดเผยสถานภาพว่าผู้ศึกษากำลังเรียนอยู่และสนใจชีวิตประสบการณ์การต่อสู้ของผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน

○ ตลอดระยะเวลาของการศึกษา ผู้ศึกษาพยายามที่จะใช้เวลาในการเข้าไปอยู่ในโลกของผู้หญิงทั้งช่วงเวลาทำงานและนอกเหนือจากเวลาทำงานในสถานการบริการเพื่อทำความเข้าใจมิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของพวกเขา เช่น การทำอาหารกลางวันรับประทานร่วมกัน การจัดงานเลี้ยงฉลองในโอกาสต่าง ๆ นอกสถานที่ทำงาน การทำหน้าที่เป็นตัวกลางช่วยเหลือเรื่องภาษาระหว่างผู้หญิงกับลูกค้า เพื่อให้เห็นถึงหัวข้อสนทนา การบอกเล่าเรื่องราวชีวิต เหตุการณ์ที่พบเจอ ตลอดจนความทุกข์หรือวิธีการปรึกษาหารือในกลุ่มผู้หญิง

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. คาดว่าจะทำให้เกิดความเข้าใจความพยายามดิ้นรนต่อสู้ของผู้หญิงภายใต้เงื่อนไขที่ผู้หญิงนำเพศและร่างกายมาขายเป็นสินค้า

2. จะทำให้มีข้อมูลว่าในสังคมของหญิงบริการบางประเภทและบางสถานการณ์ ผู้หญิงอำนาจในการกำหนดชะตากรรมของตนเองเพียงใด

3. ทำให้เข้าใจวิถีคิดและการจัดการตอบโต้ของผู้หญิงต่อโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เท่าเทียม ซึ่งผู้หญิงกลุ่มนี้ถูกวาทกรรมหลักของสังคมสร้างให้กลายเป็นบุคคลชายขอบทั้งในแง่ที่เป็นบุคคลชายขอบของความเป็นผู้หญิงและบุคคลชายขอบของสังคม

4. เพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชนว่า หญิงบริการมีฐานะเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีและดำรงอยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ ดังนั้นพวกเขาไม่ควรถูกระหับตราหรือประณาม หรือกีดกันให้กลายเป็นบุคคลเฉพาะที่ไม่ได้รับการยอมรับ

เนื้อหาวิทยานิพนธ์โดยสังเขป

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 7 บท ดังนี้

บทที่หนึ่ง กล่าวถึงความสำคัญของประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ ทบทวนงานศึกษาและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง กรอบความคิดในการศึกษา ขอบเขตและวิธีการศึกษา ผลที่คาดว่าจะได้รับและเนื้อหาวิทยานิพนธ์โดยสังเขป

บทที่สอง นำเสนอเนื้อหาที่เป็นบริบทของกลุ่มศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะของบาร์เบียร์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปุ่มหลังของผู้หญิง และต้องการให้เห็นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายบริการในบาร์เบียร์ รวมทั้งการแยกแยะประเภทของลูกค้าในสายตาของผู้หญิง

บทที่สาม เสนอภาพความเคลื่อนไหวของสถานการณ์และผู้หญิงหลากหลายแบบ โดยเจาะจงพรรณนาบาร์เบียร์แห่งหนึ่ง และชี้ให้เห็นว่า บาร์เบียร์เป็นการสร้างพื้นที่ใหม่ที่มีลักษณะผสมผสาน ซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างตัวตนร่วมลักษณะหนึ่งของผู้หญิงบาร์เบียร์

บทที่สี่ แสดงให้เห็นการจัดการภาพลักษณ์เบื้องต้นของผู้หญิงที่เริ่มทำงานในบาร์เบียร์ครั้งแรกว่า ผู้หญิงต้องเผชิญกับความรู้สึกนึกคิดในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เพื่อการซื้อขาย และผู้หญิงได้พยายามสร้างตัวตนใหม่เข้ากับโลกบาร์เบียร์นับตั้งแต่การปรุงแต่งตัวตน เสริมสร้างทักษะในเรื่องการประเมินลูกค้า ตลอดจนการเรียนรู้คุณค่าใหม่ ในการทำงาน โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้ชายฝรั่ง

บทที่ห้า เมื่อผู้หญิงผ่านประสบการณ์ขั้นต้นในการทำงานบาร์เบียร์ ผู้หญิงได้พยายามที่จะสร้างทักษะมากขึ้น เช่น การฝึกใช้ภาษา การเล่นเกมต่าง ๆ ในบาร์เบียร์ เพื่อใช้สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการสานสัมพันธ์กับลูกค้า ขณะเดียวกัน ผู้หญิงก็พยายามที่จะสร้างกฎเกณฑ์ในการทำงาน เช่น การกำหนดค่าบริการ ระยะเวลา ที่พักในการให้บริการ ภาพลักษณ์ด้านหนึ่งของผู้หญิงเป็นผู้หญิงบริการที่พยายามต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน แต่ในอีกด้านหนึ่งผู้หญิงมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นพิเศษต่อลูกค้าบางคนและมีความหวังว่าผู้ชายฝรั่งเป็นเป้าหมายในชีวิต

บทที่หก เมื่อผู้หญิงได้มีโอกาสพัฒนาความฝันให้เป็นความจริง ผู้หญิงจำนวนหนึ่งเลื่อนสถานภาพจากหญิงบริการไปสู่มาตาม ที่มีฝรั่งส่งเสียเลี้ยงดู เครื่องมือในการดำรงความสัมพันธ์คือการใช้ความเป็นหญิง แต่เมื่อความสัมพันธ์ยุติลง ภาพลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงย้อนกลับมาที่บาร์เบียร์อีกครั้ง แต่การหวนกลับมาพร้อมทักษะและประสบการณ์ที่มากมาย ทำให้ผู้หญิงแสดงออกต่อลูกค้าในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์ใหม่ที่ใช้เซ็กซี่ ร่างกาย การเอาอกเอาใจและการสร้างความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือ โดยที่ผู้หญิงเป็นอิสระทางอารมณ์จากลูกค้า

บทที่เจ็ด วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา เป็นการเชื่อมโยงให้เห็นความเกี่ยวเนื่องระหว่างตัวตนในแต่ละระดับประสบการณ์ของผู้หญิง พร้อมกับชี้ให้เห็นเงื่อนไขและบริบทที่เกี่ยวข้องกับการสร้างตัวตนใหม่ในการขายบริการในบาร์เบียร์ และการนิยามความเป็นตัวตนของผู้หญิงในบริบทของสังคมไทย.